

Pravidlá pre formálnu úpravu bakalárskych, diplomových a rigorózných prác na Katedre politológie FF UPJŠ

Bakalárska práca* je záverečnou prácou pre ukončenie 1. stupňa vysokoškolského štúdia. Preukazuje sa ňou schopnosť samostatnej odbornej práce z obsahového a formálneho hľadiska. Overuje sa ňou zvládnutie základov teórie a odbornej terminológie, štandardných vedeckých metód a úroveň vedomostí a zručností získaných počas štúdia. Študent by mal pri jej písaní preukázať schopnosť aplikovať tieto znalosti na riešenie praktických problémov.

Diplomová práca* je záverečnou prácou pre ukončenie 2. stupňa vysokoškolského štúdia. Overuje sa ňou úroveň zvládnutia teórie a odbornej terminológie, aplikácia štandardných vedeckých metód a schopnosť študenta odborne, tvorivo a samostatne využívať vedomosti získané v priebehu vysokoškolského štúdia. Diplomová práca rozoberá určité špecifické problémy študovaného programu a zvyčajne prináša čiastkové poznatky v rámci daného odboru.

Rigorózna práca* je súčasťou rigorózneho skúšky. Preukazuje sa ňou schopnosť samostatne spracovať zvolený odborný problém s prihliadnutím na medziodborové súvislosti. Prístup k skúmanej problematike by mal byť interdisciplinárny a mal by otvárať nový pohľad na spracovávanú tému. Rigoróznou prácou a jej obhajobou by uchádzač mal dokázať, že má vo svojom študijnom odbore hlbšie vedomosti, je spôsobilý samostatne si osvojovať nové poznatky vedy a tieto je schopný tvorivým spôsobom aplikovať v praxi.

Nastavenie okrajov, riadkovanie a veľkosť písma:

Štandardné nastavenie okrajov strán záverečných prác (ZP) v programe MS Word:

Okraje	horný	2,54 cm od hornej hrany listu papiera
	dolný	2,54 cm od dolnej hrany listu papiera
	vnútorný (ľavý)	3,17 cm od ľavej hrany listu papiera
	vonkajší (pravý)	3,17 cm od pravej hrany listu papiera
		(v prípade potreby je u viacstranovej ZP možné posunúť stranu horizontálne tak, že jej vnútorný okraj použitý na väzbu sa nastaví napr. na 4 cm a vonkajší na 2 cm)
Záhlavie		1,9 cm od hornej hrany listu papiera
Päta		1,9 cm od hornej hrany listu papiera

Rozsah ZP musí zodpovedať jej účelu a charakteru jej obsahu. Na Katedre politológie FF UPJŠ je primeraný (t.j. bez zoznamu literatúry a prípadných príloh) rozsah ZP nasledovný:

- bakalárska práca – najmenej 35 strán
- diplomová práca – najmenej 60 strán
- rigorózna práca – najmenej 90 strán

Písmo použité pri písaní ZP musí byť čierne a v zásade dobre čitateľné. Jeho veľkosť je 12 bodov. ZP sa píše riadkovaním 1,5. Jej text je zarovnaný podľa okraja z oboch strán.

* MEŠKO, D.; KATUŠČÁK, D.: *Akademická príručka*. Martin: Osveta, 2005, s. 203-205.

Hlavné časti ZP

(definované Smernicou č. 1/2010 o bibliografickej registrácii, uchovávaní, sprístupňovaní a základných náležitostiach záverečných prác a kvalifikačných prác platnou pre UPJŠ v Košiciach. Je prístupná na tejto stránke: <http://www.upjs.sk/public/media/2438/smernica-1-2010.pdf>)

1) **Obal** - je prílohou č. 1 tohto dokumentu

2) **Titulný list** - je prílohou č. 2 tohto dokumentu

3) **Abstrakt** v štátnom a v jednom zo svetových jazykov. Obsahuje informáciu o cieľoch práce, jej stručnom obsahu, výsledkoch a význame celej práce. Jeho súčasťou je 3 – 5 kľúčových slov. Abstrakt sa píše ako jeden odsek a jeho rozsah je spravidla 100 až 500 slov. Jazykové verzie abstraktov sa uvádzajú na samostatných stranách.

4) **Obsah**

5) **Zoznamy ilustrácií, tabuliek, skratiek** (nepovinná časť)

6) **Hlavná textová časť ZP**. Tvorí ju:

a) **Úvod**, kde autor stručne charakterizuje stav poznania alebo praxe v oblasti, ktorá je predmetom ZP a oboznamuje čitateľa s významom, cieľmi a zámermi práce.

Objasňuje v ňom, prečo je práca dôležitá a prečo sa rozhodol spracovať danú tému.

Úvod ako názov kapitoly sa nečísluje.

b) **Jadro** je hlavná časť práce a člení sa na kapitoly, podkapitoly, odseky a pod. podľa typu práce, ktoré sa vzostupne číslujú. Každá nová očíslovaná kapitola prvej úrovne sa začína na novej strane. Členenie jadra práce je určené typom práce. Vo vedeckých a odborných prácach má jadro spravidla tieto hlavné časti:

- **Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí**, kde autor uvádza dostupné informácie a poznatky týkajúce sa danej témy. Zdrojom pre spracovanie sú aktuálne publikované práce domácich a zahraničných autorov.

- **Cieľ práce**, kde autor jasne, výstižne a presne charakterizuje predmet riešenia. Súčasťou sú aj rozpracované čiastkové ciele, ktoré podmieňujú dosiahnutie hlavného cieľa.

- **Metodika práce a metódy skúmania**, ktorá obsahuje charakteristiku objektu skúmania, pracovných postupov, spôsobu získavania údajov a ich zdroje, použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov;

- **Výsledky práce**. Ide o najvýznamnejšiu časť ZP. Výsledky (vlastné postoje alebo vlastné riešenia), ku ktorým autor dospel, sa musia logicky usporiadať a pri popisovaní sa musia dostatočne zhodnotiť. Zároveň sa komentujú všetky skutočnosti a poznatky v konfrontácii s výsledkami iných autorov.

c) **Záver**, kde je potrebné zhrnúť dosiahnuté výsledky vo vzťahu k stanoveným cieľom. Záver ako kapitola sa nečísluje.

7) **Zoznam použitej literatúry**, ktorý obsahuje úplný zoznam bibliografických odkazov.

Rozsah tejto časti je daný počtom použitých literárnych zdrojov, ktoré musia korešpondovať s citáciami použitými v texte.

8) **Prílohy** obsahujú materiály, ktoré neboli zaradené priamo do textu. Každá príloha sa začína na novej strane, je označená samostatným veľkým písmenom a zoznam príloh je súčasťou obsahu. (nepovinná časť)

Pravidlá pre tvorbu bibliografických odkazov a citácií:

V tejto oblasti je veľa rôznych zvyklostí, tradícií a názorov. V zásade je potrebné dodržať tieto najdôležitejšie pravidlá:

- **je potrebné dodržiavať etiku citovania, t. j. ak je nejaká myšlienka, alebo údaj prebratý z inej práce, je bezpodmienečne nutné na takúto prácu príslušným spôsobom odkázať – v opačnom prípade ide o plagiátorstvo so všetkými s tým súvisiacimi dôsledkami**
- odkaz musí obsahovať dostatok údajov na to, aby sa citovaný dokument dal bez problémov vyhľadať
- poradie údajov v odkaze je záväzné – jeho štruktúra je: autor/názov/fakty o dokumente
- osobné mená je možné skracovať do iniciálok
- mená viacerých autorov píšeme v poradí ako sú na citovanom dokumente
- fakty o dokumente sa uvádzajú v takej podobe, ako sa nachádzajú v dokumente: meno autora, či názov práce sa nijako neupravuje; ak je text dokumentu napísaný inak ako latinkou, je potrebné tieto fakty do nej transliterovať; ak sa v dokumente nachádzajú skratky ako napr. roč., vol., no., č., p., je treba ich v takej podobe prebrať aj do odkazov
- zoznam bibliografických odkazov (zoznam použitej literatúry) uvádzame v jej abecednom poradí

V tejto oblasti je veľa rôznych zvyklostí, tradícií a názorov. Je však nevyhnutné dodržať tieto základné pravidlá:

- je potrebné dodržiavať etiku citovania, t. j. ak je nejaká myšlienka, alebo informácia prebratá z inej práce, je bezpodmienečne nutné na túto prácu príslušným spôsobom odkázať – v opačnom prípade ide o plagiátorstvo so všetkými s tým súvisiacimi dôsledkami
- odkaz musí obsahovať dostatok údajov na to, aby sa citovaný dokument dal bez problémov vyhľadať
- poradie údajov v odkaze je záväzné – jeho základná štruktúra je:

Autor alebo editor dokumentu. Názov dokumentu. Vydavateľské údaje.

Odporúčaná postup pre tvorbu bibliografických odkazov

Príklad pre tvorbu odkazov podľa metódy „pod čiarou“:

Toto je úryvok textu, ktorého obsah chcete vo svojom texte použiť. Nachádza sa na s. 487 knihy Oskara Krejčího *Mezinárodní politika*, vydanéj vydavateľstvom Ekopress v Prahe v roku 2007:

□ Bilaterální smlouva **SALT II** byla podepsána v červnu 1979 a byla již zaměřena na kvantitativní i kvalitativní stránku strategických zbraní. Omezila počet strategických jaderných zařízení obou stran na 2400, byl stanoven maximální limit pro počet jaderných náloží, přičemž každá strana směla vlastnit nejvíce 1320 zařízení vybavených systémem MIRV – maximálně 1200 na balistických raketách, z nichž nejvíce 820 mohlo být mezikontinentálních a zbytek měly tvořit střely s plochou dráhou letu pro strategické bombardéry. Pro nové mezikontinentální ba-

Z uvedeného textu chcete napr. prebrať informáciu, že zmluva SALT II z júna 1979 obmedzila počet jadrových zbraní v ZSSR a USA na 2400 pre každý z týchto štátov. Môžete to urobiť dvojjakým spôsobom:

- a) *Do svojho textu preberiete doslovné znenie (hoci aj v podobe prekladu) uvedeného textu, napr. v podobe „Zmluva SALT II, podpísaná v júni 1979 bola zameraná na kvantitatívnu i kvalitatívnu stránku strategických zbraní. Obmedzila počet strategických jadrových zariadení oboch strán na 2400.“ V tomto prípade preberáte text, ktorý napísal niekto iný a ide teda o citáciu. Začiatok a koniec takéhoto (aj takmer) doslovne prebratého textu je bezpodmienečne nutné označiť úvodzovkami a náležitým spôsobom naň odkázať. [vid' nižšie]*
- b) *Do svojho textu preberiete len uvedenú informáciu (resp. istú myšlienku), napr. v takejto podobe: Zmluva SALT II z júna 1979 obmedzila počet jadrových zbraní v ZSSR a USA na 2400 pre každý z týchto štátov. V tomto prípade stačí na pôvod informácie len odkázať. [vid' nižšie]*

Na prebratú informáciu (podľa oboch uvedených prípadov) odkazujete prostredníctvom odkazu takýmto spôsobom:

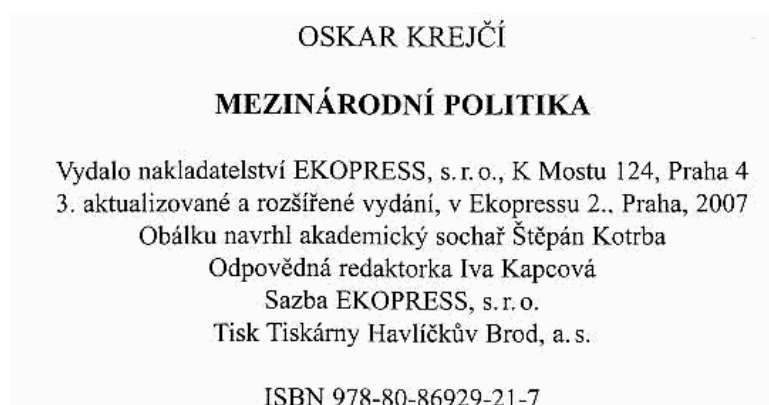
Váš text teda môže vyzerat' napr. takto:

Zmluva SALT II z júna 1979 obmedzila počet jadrových zbraní v ZSSR a USA na 2400 pre každý z týchto štátov.¹

A toto je forma príslušného odkazu „poznámky pod čiarou“, ktorý uvediete vo svojom texte:

¹ KREJČÍ, OSKAR: *Mezinárodní politika*. Praha: Ekopress, 2007, s. 487.

Uvedený odkaz pozostáva z niekoľkých základných informácií. Ich forma a poradie sú dané normou ISO 690 a sú záväzné. Všetky potrebné údaje na vytvorenie odkazu nájdeme v tiráži knihy, ktorý má spravidla takúto podobu:

Forma zápisu nášho odkazu je nasledovná:

KREJČÍ, OSKAR: *Mezinárodní politika*. Praha: Ekopress, 2007, s. 487.

1) Primárna zodpovednosť (priezvisko a meno autora, resp. autorov, editora, resp. editorov):

- ◇ Ako prvé uvádzame vždy priezvisko, od mena ho oddeľujeme čiarkou. Meno môžeme uviesť len v podobe iniciálky. Tento údaj odporúčame vypísať veľkými písmenami.
- ◇ Ak má práca viac autorov, oddeľujeme ich bodkočiarkou, napr.:
MORAČOVÁ, DAGMAR; BĚLINA, PAVEL; PEČENKA, MAREK: *Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1914 – 1941*. Praha: I.S.E., 1994, s. 34.
Ak má práca väčší počet autorov (napr. 4 a viac), uvedieme len prvého v poradí a za jeho priezvisko a meno umiestnime skratku v podobe „(a kol.)“, resp. odporúčame použiť jej latinskú alternatívu v podobe „(et al.)“, napr.:
CARBONELL, CH.-O. (et al.): *Evropské dějiny Evropy I*. Praha: Karolinum, 2003.
- ◇ Ak ide o zborník prác, ktorý má jedného editora (zostavovateľa), dáme za jeho meno skratku v podobe „(ed.)“, ak má viacero editorov, dáme za ich mená skratku v podobe „(eds.)“, napr.:
SÝKORA, PETER (ed.): *Európska integrácia – úvod*. Bratislava: Centrum európskych štúdií, 2000.
DANČÁK, B.; FIALA, P.; HLOUŠEK, V. (eds.): *Evropeizace. Nové témata politologického výskumu*. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2005, s. 252-256.
- ◇ Ak práca nemá uvedeného autora, či editora, údaj o primárnej zodpovednosti sa v schéme odkazu vynecháva.
- ◇ Zápis týchto údajov ukončíme dvojbodkou (odporúčame) alebo bodkou.

2) Názov práce:

- ◇ Uvádzame ho vždy v originálnej podobe (neprekladáme ho). Ak má práca podnázov, odporúčame ho uviesť tiež. Tento údaj môžeme vypísať kurzívou.
- ◇ Ak ide o seriálovú publikáciu (má viacero častí), poradie konkrétnej časti, na ktorú odkazujeme uvedieme v podobe, ako je uvedená na dokumente, napr.:
WANNER, JAN: *Amerika v boji. II. díl*. Praha: Dokořán, 2002, s. 72.
NÁLEVKÁ, V.: *Světová politika ve 20. století (I)*. Praha: Aleš Skřivan, 2000.
- ◇ Zápis týchto údajov ukončíme bodkou.

3) Vydavateľské údaje:

- ◇ Obsahujú tri základné informácie, ktoré zapisujeme v takejto štruktúre a forme:
Miesto vydania: Názov vydavateľstva, rok vydania
- ◇ Ak niektorý z týchto údajov nemáme v dispozícii, vynecháme ho. Ak má práca viacero miest vydania, uvádzame len prvé v poradí. Pri názve vydavateľstva neuvádzame napr. Vydavateľstvo Ikar, ale len Ikar; Nakladatelství Ekopress, ale len Ekopress; Rebo Productions CZ, spol. s r. o., ale len Rebo Productions CZ; či Oxford University Press, ale len Oxford University.
- ◇ Ak odkazujeme na celý dokument alebo robíme iba jeho záznam do zoznamu použitej literatúry, zápis je kompletný a ukončíme ho bodkou. Ak odkazujeme na konkrétnu informáciu a robíme teda „poznámku pod čiarou“, zápis týchto údajov končíme čiarkou a pokračujeme na zápis strany.

4) Strana:

- ◇ Odkazuje na presné miesto (miesta) - stranu (strany), kde sa informácia, na ktorú odkazujeme nachádza.
- ◇ Uvádzame ju skratkou „s.“ (nie „str.“) a číslom príslušnej strany, resp. príslušných strán s odkazovanou informáciou. Ide o posledný údaj v odkaze a záznam ukončíme bodkou.

Pri nasledujúcich odkazoch na takto už citovanú prácu sa môže použiť skrátená forma zápisu v podobe: príslušné poradie odkazu, priezvisko autora, Ref. (alebo Cit.) + poradie záznamu s príslušným (prvým) úplným odkazom na danú prácu, relevantná strana.

Napríklad:

Forma prvého odkazu na konkrétnu prácu:

²² KREJČÍ, OSKAR: *Mezinárodní politika*. Praha: Ekopress, 2007, s. 487.

Forma ďalších odkazov na túto prácu:

²³ KREJČÍ: Ref. 22, s. (relevantná strana).

Forma odkazov na ďalšie často využívané zdroje:

Článok v zborníku.

Základná štruktúra záznamu je nasledovná:

KRNO, SVETOZÁR: *Identita a integrita v globalizujúcom sa svete*. In: GBÚROVÁ, MARCELA (ed.): *Európa medzi identitou a integritou*. Prešov: Prešovská univerzita, 2002, s. 48-53.

- 1) Priezvisko a meno autora a názov článku, na ktorý odkazujeme. Za týmto údajom musí nasledovať uvedenie práce, v ktorej sa tento článok nachádza. Robíme to latinskou predložkou vo forme „In.“
- 2) Odkaz na zborník (v tomto prípade s jedným editorom).
- 3) Strana (strany), na ktorých sa informácia, na ktorú odkazujeme nachádza. Ak odkazujeme na celý článok (napr. pri vytváraní zoznamu použitej literatúry), uvedieme prvú a poslednú stranu, na ktorých sa článok v zborníku nachádza.

Článok v časopise alebo v novinách.

Základná štruktúra záznamu je v týchto prípadoch veľmi podobná odkazu na článok v zborníku:

Souleimanov, Emil: *Irán, USA a Střední východ*. In: *Mezinárodní politika*. 10/2003, s. 27-28.

V NATO by malo pôsobiť 75 Slovákov. In: *Pravda*. 23. máj 2003, s. 3.

- 1) **Priezvisko a meno autora a názov článku, na ktorý odkazujeme.** Za týmto údajom musí nasledovať uvedenie práce, v ktorej sa tento článok nachádza. Robíme to latinskou predložkou „In.“
- 2) **Odkaz na konkrétny časopis alebo noviny** uvádzame vždy v podobe, ako sa nachádza v konkrétnom čísle časopisu alebo vo vydaní novín tak, aby sme na základe týchto informácií dokázali tento zdroj čo najjednoduchšie a čo najjednoznačnejšie identifikovať.
- 3) **Strana (strany), na ktorých sa nachádza informácia, na ktorú odkazujeme.** Ak odkazujeme na celý článok (napr. pri vytváraní zoznamu použitej literatúry), uvidíme prvú a poslednú stranu, na ktorých sa tento článok v konkrétnom zborníku nachádza.

Článok na internete.

Príklady základnej štruktúry záznamu:

Pinder, John: *Altiero Spinelli's European Federal Odyssey*. In: *The International Spectator*. Vol. 42, No. 4, December 2007, s. 571-588. [online], [cit. 8/11/2008]. Dostupné na internete: <http://www.iai.it/pdf/articles/pinder_2.pdf>.

Fakta a čísla OSN. Praha: Informační centrum OSN, 2002, s. 24. [online], [cit. 8/4/2008]. Dostupné na internete: <<http://www.osn.cz/soubory/fakta-osn-2005-web.pdf>>.

Stead, William T.: *Europa*. [online], [cit. 31/03/2004]. Dostupné na internete: <<http://www.fordham.edu/halsall/mod/1988stead-europa.html>>.

Vatikán. [online], [cit. 19/12/2009]. Dostupné na internete: <<http://sk.wikipedia.org/wiki/Vatikán>>.

- 1) **Priezvisko a meno autora a názov článku, na ktorý odkazujeme.** Ak chýba meno autora, neuvádzame ho.
- 2) Ak ide o dokument, ktorý má vydavateľské údaje a jeho strany sú číslované (ide napr. o časopis, noviny alebo knihu publikovanú na internete, resp. o dokument vo formáte .doc alebo .pdf) uvádzame aj **miesto vydania a/alebo názov vydavateľstva, resp. časopisu a príslušnú stranu**, na ktorej sa nachádza informácia, ktorú zo zdroja preberáme. Tieto údaje končíme štandardne bodkou.
- 3) Za týmito údajmi nasleduje informácia o tom, že odkazujeme na zdroj na internete. Robíme to termínom **[online]** (uvádzame ho v hranatých zátvorkách), za ktorým nasleduje čiarka.

- 4) **Dátum nášho prístupu na uvedenú webstránku.** Robíme to vo formáte **[cit. deň/mesiac/rok]** (opäť v hranatých zátvorkách). Internet je dynamické médium a uvedenie dátumu prístupu na webstránku dáva možnosť overenia, či v tomto dni bola na nami uvádzanej webstránke informácia, na ktorú sa odkazuje. Záznam ukončíme bodkou.
- 5) Nakoniec nasleduje presná identifikácia webstránky, na ktorej sa príslušný článok nachádza. Uvádzame ju termínom „**Dostupné na internete:**“, za ktorým nasleduje **<kompletná adresa webstránky>** (vrátane príslušných zátvoriek). Záznam ukončíme bodkou.

Ďalšie potrebné a užitočné informácie nájdete na stránke Univerzitnej knižnice UPJŠ v sekcii „záverečné práce“:

<http://www.upjs.sk/pracoviska/univerzitna-kniznica/zaverecne-prace/>

**UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH
FILOZOFICKÁ FAKULTA**

(Príloha č. 2 - titulný list ZP)

Názov práce

Bakalárska /diplomová, resp. rigorózna/ práca

Študijný program: Politológia

Študijný odbor: 3.1.6 Politológia

Školiace pracovisko: Katedra politológie

Školiteľ záverečnej práce:

**Košice, /rok predloženia práce/
Meno a priezvisko autora**